

คู่มือ

การแต่งเครื่องแบบข้าราชการส่วนท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบลจอมทอง
อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบปฏิบัติราชการ (ชุดสี kaki)

ข้าราชการ พนักงานส่วนตำบลที่บรรจุใหม่ และปฏิบัติงานอยู่ที่เดิมหรือผู้บริหารท้องถิ่นรวมถึงสมาชิกสภาท้องถิ่นรวมถึงสมาชิกสภาท้องถิ่นหลายท่านอาจเคยสงสัยว่าตนเองนั้นแต่งกายเครื่องแบบข้าราชการได้ถูกต้องหรือไม่นั้น เวลาที่เห็นข้าราชการท่านอื่นสวมใส่เครื่องแบบมาปฏิบัติราชการและในงานพิธีการ มีการแต่งกายด้วยชุดขาวทั้งชุด หรือบางงานพิธีทำไม่ถึงแต่งเสื้อสีขาวกางเกงกระโปรงสีดำ ทำไมไม่ใส่สีขาวล้วนเพราะอะไร เดียวเราจะมีความรู้เรื่องนี้มาแลกเปลี่ยนกันให้เข้าใจเป็นแนวทางปฏิบัติเดียวกันนะคะว่า เครื่องแบบข้าราชการท้องถิ่นแต่ละชุดเค้ามีชื่อเรียกที่เป็นทางการว่าและการประดับอินทราณู การติดแพรแถบ การติดสังกัด และป้ายชื่อตนประดับอย่างไรจึงเรียกว่าถูกต้องลองมาศึกษาเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นซึ่ง กฎกระทรวง ๑๑ ฉบับที่ (พ.ศ. ๒๕๔๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๙ และที่แก้ไขฉบับที่ ๑๕ (พ.ศ. ๒๕๖๐) ได้ระบุไว้ดังนี้

๑. เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดสี kaki) มี ๒ ประเภท

๑.๑ เครื่องแบบสี kaki คอพับ (แขนยาว/แขนสั้น)

๑.๒ เครื่องแบบสี kaki คอแบะ

ตัวอย่างเครื่องแบบชุดสีกากีคอพับ (แขนยาว/แขนสั้น)

เครื่องแบบสีกากีคอพับแขนยาว

ส่วนเนื้อมัดหมายให้แต่งเครื่องแบบหมายเลข 5

สุภาพบุรุษ

- ◆ เสื้อคอพับแขนยาวสีกากี
- ◆ กางเกงขายาวสีกากี
- ◆ เข็มขัดทำด้วยสายผ้าสีกากี หัวเข็มขัดทำด้วยโลหะสีทอง มีรูปครุฑพ่าห์อยู่บนกึ่งกลางหัวเข็มขัด ไม่มีเข็มสำหรับสอดกุญแจ
- ◆ รองเท้าหนังหุ้มส้นหรือหุ้มข้อ หรือรัดดูเทียมหนังสีน้ำตาล หรือสีน้ำตาล
- ◆ ถุงเท้าสีน้ำตาลหรือสีน้ำตาล สีสเดียวกับรองเท้า
- ◆ เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมายสังกัดกรุงเทพมหานครติดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้ง 2 ข้าง เข็มกัทม. ติดที่อกเสื้อด้านขวาเหนือป้ายชื่อ ที่ไหล่ประดับอินทราวุธเดียวกับเสื้อ
- ◆ ประดับแพรแถบย่อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเบื้องซ้ายเหนือกระเป๋

เครื่องแบบสีกากีคอพับแขนยาว

ส่วนเนื้อมัดหมายให้แต่งเครื่องแบบหมายเลข 5

สุภาพสตรี

- ◆ เสื้อคอพับแขนยาวสีกากี
- ◆ กระโปรงยาวปิดเข้าสีกากี
- ◆ เข็มขัดทำด้วยสายผ้าสีกากี หัวเข็มขัดทำด้วยโลหะสีทอง มีรูปครุฑพ่าห์อยู่บนกึ่งกลางหัวเข็มขัด ไม่มีเข็มสำหรับสอดกุญแจ
- ◆ รองเท้าหนังหุ้มส้นหรือหุ้มข้อ หรือรัดดูเทียมหนังสีน้ำตาล หรือสีน้ำตาลแบบปิดปลายเท้าไม่มีสวดลาย สูงไม่เกิน 10 เซนติเมตร
- ◆ เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมายสังกัดกรุงเทพมหานครติดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้ง 2 ข้าง เข็มกัทม. ติดที่อกเสื้อด้านขวาเหนือป้ายชื่อ ที่ไหล่ประดับอินทราวุธเดียวกับเสื้อ
- ◆ ประดับแพรแถบย่อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเบื้องซ้ายเหนือกระเป๋

ตัวอย่างเครื่องแบบชุดสีกากีคอแบะ

เครื่องแบบสีกากีคอแบะแขนสั้น

ส่วนเนื้อมัดหมายให้แต่งเครื่องแบบหมายเลข 7

สุภาพบุรุษ

- ◆ เสื้อคอแบะปล่อยเอวสีกากีแขนสั้น
- ◆ กางเกงขายาวสีกากี
- ◆ รองเท้าหนังหุ้มส้นหรือหุ้มข้อ หรือรัดดูเทียมหนังสีน้ำตาล หรือสีน้ำตาล
- ◆ ถุงเท้าสีน้ำตาลหรือสีน้ำตาล สีสเดียวกับรองเท้า
- ◆ เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมายสังกัดกรุงเทพมหานครติดที่ปกคอแบะด้านหน้าทั้ง 2 ข้าง เข็มกัทม. ติดที่อกเสื้อด้านขวาเหนือป้ายชื่อ ที่ไหล่ประดับอินทราวุธเดียวกับเสื้อ
- ◆ ประดับแพรแถบย่อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเบื้องซ้ายเหนือกระเป๋

เครื่องแบบสีกากีคอแบะแขนสั้น

ส่วนเนื้อมัดหมายให้แต่งเครื่องแบบหมายเลข 7

สุภาพสตรี

- ◆ เสื้อคอแบะปล่อยเอวสีกากีแขนสั้น
- ◆ กระโปรงยาวปิดเข้าสีกากี
- ◆ เข็มขัดทำด้วยผ้าสีกากีสีเดียวกับเสื้อ หัวเข็มขัดสี่เหลี่ยมหุ้มผ้าคาดทับเสื้อ
- ◆ รองเท้าหนังหุ้มส้นหรือรัดส้น หรือรัดดูเทียมหนังสีน้ำตาล หรือสีน้ำตาลแบบปิดปลายเท้าไม่มีสวดลาย สูงไม่เกิน 10 เซนติเมตร
- ◆ เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมายสังกัดกรุงเทพมหานครติดที่ปกคอแบะด้านหน้าทั้ง 2 ข้าง เข็มกัทม. ติดที่อกเสื้อด้านขวาเหนือป้ายชื่อ ที่ไหล่ประดับอินทราวุธเดียวกับเสื้อ
- ◆ ประดับแพรแถบย่อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเบื้องซ้ายเหนือกระเป๋

ความรู้เกี่ยวกับเครื่องแบบพิธีการ (ชุดขาวข้าราชการ)

๒. เครื่องแบบพิธีการมี ๕ ประเภท

๒.๑ เครื่องแบบปกติขาว

๒.๒ เครื่องแบบปกติกากีคอตัง

๒.๓ เครื่องแบบครึ่งยศ

๒.๔ เครื่องแบบเต็มยศ

๒.๕ เครื่องแบบสโมสร ในที่นี้...ขอพูดถึงเฉพาะเครื่องแบบที่พบเห็นกันบ่อยๆ ดังนี้

➤ **เครื่องแบบปกติขาว (กางเกงขาว+เสื้อขาว)** ผู้ที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้ประดับแพรแถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเหนือกระเป๋านซ้าย

ชาย ให้ใส่เสื้อแบบราชการสีขาวติดเครื่องหมายแสดงสังกัดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้งติดเครื่องหมายแสดงประเภทที่อกเสื้อด้านขวาใช้กระดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดใหญ่ ๕ ดุม ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้ประดับแพรแถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเหนือกระเป๋านซ้าย

หญิง ให้ใช้เสื้อนอกคอแบบสีขาวแบบคอแหลมหรือคอป้าน แขนยาวถึงข้อม้อมีตะเข็บหลัง ๔ ตะเข็บติดเครื่องหมายแสดงสังกัดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้งสองข้าง ติดเครื่องหมายแสดงสังกัดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้งสองข้าง ติดเครื่องหมายแสดงประเภทที่อกเสื้อด้านขวาที่แนวسابอกมีกระดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๑.๕ เซนติเมตร ๓ ดุม สำหรับแบบเสื้อคอแหลม และดุม ๕ สำหรับแบบเสื้อคอป้านมีกระเป๋าล่างข้างละ ๑ กระเป๋าเป็นกระเป๋ายาวเฉียงเล็กน้อยไม่มีใบปกกระเป๋าและให้ใช้เสื้อคอพับ แขนยาวสีขาวผูกผ้าผูกคอสีดำกลาสี ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้ประดับแพรแถบอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อ ด้านซ้าย

ตัวอย่างเครื่องแบบปกติขาว

➤ เครื่องแบบครึ่งยศ ปกติชาวครึ่งยศหรือ (กางเกงดำ-เสื้อขาว)+เครื่องราชฯ ลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบปกติขาว เว้นแต่กางเกงหรือกระโปรงให้ใช้ผ้าสีทึบหรือเสิร์จดำประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์

ตัวอย่างเครื่องแบบครึ่งยศ

เครื่องแบบครึ่งยศ ส่วนเนื้อมีคตินายกิตติแต่งตั้งเครื่องแบบหมายเลข 2 สุภาพบุรุษ ◆ เสื้อคอปิดสีขาวแขนยาว มีกระเป๋าท่อนอกเสื้อทั้งสองข้าง กระเป๋ามีใบปกกระเป๋ากางเกงขาวยาวสีดำแบบราชการชายาว ◆ เสื้อใช้กระดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดใหญ่ 5 เม็ด ◆ รองเท้าหนังหุ้มส้นหรือวู้ดเทียมหนังสีดำ ◆ ถุงเท้าสีดำ ◆ เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมายสังกัดกรุงเทพมหานครที่ปกคอเสื้อทั้ง 2 ข้าง เข็มกม. ติดที่อกเสื้อด้านขวา อินทรธนูพื้นสีทึบลาดสีดำปักดินทองลายช้อยช้อยพุดกษเดิมแผ่นปลายมณเฑียรดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ (ไม่สวมสายสะพาย)	เครื่องแบบครึ่งยศ ส่วนเนื้อมีคตินายกิตติแต่งตั้งเครื่องแบบหมายเลข 2 สุภาพสตรี ◆ เสื้อชั้นนอกคอแบะสีขาวแบบคอแหลมกระดุม 5 เม็ด หรือแบบคอป้านกระดุม 3 เม็ด กระเป๋ามีกระเป๋าด้านล่าง 2 ข้าง ◆ เสื้อข้างใน เสื้อเชิ้ตแขนยาวสีขาวผูกผ้าพันคอสีดำเชือกกลาสี ◆ กระโปรงสีดำยาวคลุมเข่า ◆ รองเท้าหนังหุ้มส้นหรือวู้ดเทียมหนังสีดำแบบปิดปลายเท้า ◆ ถุงน่องหรือถุงเท้ายาวสีเนื้อ ◆ เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมายสังกัดกรุงเทพมหานครที่ปกคอเสื้อทั้ง 2 ข้าง เข็มกม. ติดที่อกเสื้อด้านขวา อินทรธนูพื้นสีทึบลาดสีดำปักดินทองลายช้อยช้อยพุดกษเดิมแผ่นปลายมณเฑียรดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ (ไม่สวมสายสะพาย)
---	--

➤ ปกติขาวเต็มยศ(กางเกงดำ-เสื้อขาว)+เครื่องราชฯสายสะพาย(ถ้ามี)นิยมแต่งในวันที่ ๕ ธันวาคมมาหาราช ลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบครึ่งยศ สวมสายสะพาย

ตัวอย่างเครื่องแบบเต็มยศ

เครื่องแบบเต็มยศ ส่วนเนื้อมีคตินายกิตติแต่งตั้งเครื่องแบบหมายเลข 1 สุภาพบุรุษ ◆ เสื้อคอปิดสีขาวแขนยาว มีกระเป๋าท่อนอกเสื้อทั้งสองข้าง กระเป๋ามีใบปกกระเป๋ากางเกงขาวยาวสีดำแบบราชการชายาว ◆ เสื้อใช้กระดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดใหญ่ 5 เม็ด ◆ รองเท้าหนังหุ้มส้นหรือวู้ดเทียมหนังสีดำ ◆ ถุงเท้าสีดำ ◆ เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมายสังกัดกรุงเทพมหานครที่ปกคอเสื้อทั้ง 2 ข้าง เข็มกม. ติดที่อกเสื้อด้านขวา อินทรธนูพื้นสีทึบลาดสีดำปักดินทองลายช้อยช้อยพุดกษเดิมแผ่นปลายมณเฑียรดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตามที่ได้รับพระราชทานตามชั้นสายสะพาย (ป.ม., ป.ช., ม.ว.ม. และ ม.ป.ช.) สำหรับผู้ที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นต่ำกว่าสายสะพายแต่งเหมือนเครื่องแบบครึ่งยศ	เครื่องแบบเต็มยศ ส่วนเนื้อมีคตินายกิตติแต่งตั้งเครื่องแบบหมายเลข 1 สุภาพสตรี ◆ เสื้อชั้นนอกคอแบะสีขาวแบบคอแหลมกระดุม 5 เม็ด หรือแบบคอป้านกระดุม 3 เม็ด กระเป๋ามีกระเป๋าด้านล่าง 2 ข้าง ◆ เสื้อข้างใน เสื้อเชิ้ตแขนยาวสีขาวผูกผ้าพันคอสีดำเชือกกลาสี ◆ กระโปรงสีดำยาวคลุมเข่า ◆ รองเท้าหนังหุ้มส้นหรือวู้ดเทียมหนังสีดำแบบปิดปลายเท้า ◆ ถุงน่องหรือถุงเท้ายาวสีเนื้อ ◆ เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมายสังกัดกรุงเทพมหานครที่ปกคอเสื้อทั้ง 2 ข้าง เข็มกม. ติดที่อกเสื้อด้านขวา อินทรธนูพื้นสีทึบลาดสีดำปักดินทองลายช้อยช้อยพุดกษเดิมแผ่นปลายมณเฑียรดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตามที่ได้รับพระราชทานตามชั้นสายสะพาย (ป.ม., ป.ช., ม.ว.ม. และ ม.ป.ช.) สำหรับผู้ที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นต่ำกว่าสายสะพายแต่งเหมือนเครื่องแบบครึ่งยศ
--	---

การประดับเครื่องหมายข้าราชการส่วนท้องถิ่น

จากภาพตามโมเดลข้างบนนี้ ภาพรวมการแต่งกายข้าราชการส่วนท้องถิ่นเป็นการประดับเครื่องหมายข้าราชการสำหรับข้าราชการใหม่ทุกท่านจะได้มองเห็นการแต่งกายที่ถูกต้องตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ.๒๕๔๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบเจ้าพนักงานส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๐๙ ซึ่งโมเดลเป็นตัวอย่างเครื่องแบบข้าราชการกระทรวงมหาดไทยซึ่งในแต่ละกระทรวงจะมีความแตกต่างกันในส่วนของเครื่องหมายแสดงสังกัดนั้นเองสามารถอธิบายตามโมเดลได้ ดังนี้

➤ เสื้อ (ชาย - หญิง)

เสื้อสีทึบคอพับ แขนยาวมีกระเป๋ายึดติดหน้าอกข้างละ ๑ กระเป๋ามีแถบอยู่ตรงกลางตามทางแนวตั้งไปปกกระเป๋ารูปมนชายกลางแหลมตัวเสื้อผ่าอกตลอด ติดกระดุมตามแนวอกเสื้อ ๖ เม็ด(รวมกระดุมคอเม็ดบนสุด)ไม่มีจีบด้านหลัง

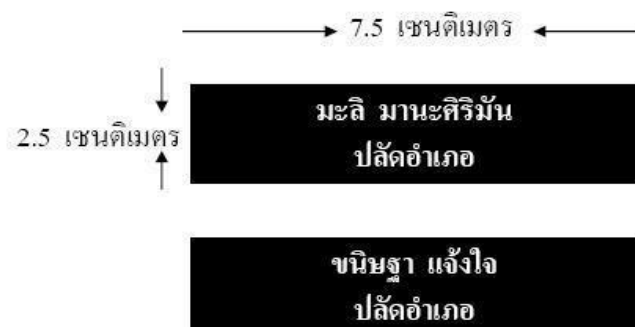
➤ กางเกง และกระโปรง

- กางเกงสีทึบขาตรงไม่มีลวดลายไม่พับปลายขากระเป๋ายึดตรงมีจีบด้านหน้าหรือด้านข้างมีจีบหน้าหรือ ไม่มีก็ได้

- กระโปรงสีทึบยาวปิดเข้าปลายปลายบานเล็กน้อยห้ามปลายบานเป็นส้อมหรือตัดปลายยาวครึ่งมีตะเข็บหน้า ๒ ตะเข็บ ตะเข็บหรือไม่มีก็ได้แต่ไม่มีจีบรอบ

หมายเหตุ: การแต่งกายชุดสีทึบ เป็นการแต่งกายของข้าราชการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นระเบียบคนละฉบับ ชุดปกติขาวไม่ใช่ข้าราชการก็แต่งได้

➤ ป้ายชื่อ

ป้ายชื่อพื้นสีดำ แสดงชื่อตัว ไม่มีคำนำหน้าและชื่อตำแหน่งชื่อสกุล ไม่มีสัญลักษณ์และ ขอบขาวติดที่หน้าอก เสื้อเหนือกระเป๋าด้านขวาประมาณ ๐.๕ เซนติเมตร

เข็มขัด ทำด้วยโลหะสีทอง เป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้าทางนอน ๓.๕ เซนติเมตร กว้างยาว ๕ เซนติเมตร มีครุฑอยู่ตรงกลางหัวเข็มขัด ขณะคาดเข็มขัดปล่อยชายยาวปลายเข็มขัด ควรโผล่เฉพาะส่วนที่หุ้มด้วยโลหะเท่านั้นหรือไม่กี่สออดซ่อนปลายไว้

➤ **เครื่องหมายแสดงสังกัด**

เครื่องหมายแสดงสังกัดจะมีความแตกต่างกันในแต่ละกระทรวงในส่วนของ มหาดไทยจะมีลักษณะทำด้วยโลหะโปร่งสีทอง เป็นรูปตราราชสีห์(ห้ามเคลือบพลาสติก)ติดบริเวณคอเสื้อทั้งสองหันหน้าเข้าหากันติดกลางปกเสื้อ

➤ **รองเท้าว**

ชาย เป็นรองเท้าวหุ้มส้น หรือหุ้มข้อ ทำด้วยหนัง หรือวัสดุเทียมหนังสีดำส้นน้ำตาล ไม่มีลวดลายถุงเท้าสีเดียวกับรองเท้าว

หญิง เป็นรองเท้าวหุ้มส้นปิดปลายเท้า หรือรัดส้นปิดปลายเท้าทำด้วยหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำ หรือสีน้ำตาลไม่มีลวดลาย ส้นสูงไม่เกิน ๑๐ เซนติเมตร ถุงเท้ายาวสีเนื้อ

ความรู้เกี่ยวกับแพรแถบเหรียญที่ระลึก (แพรแถบสี)

➤ แพรแถบ

หลายคนคงเคยสงสัยเวลาที่เห็นเครื่องแบบข้าราชการพลเรือนหรือข้าราชการส่วนท้องถิ่น บริเวณด้านซ้ายจะมีแถบสีลักษณะแตกต่างกันแล้วมีความหมายอย่างไร ติดไปเพื่ออะไร ติดเพื่อความสวยงามหรือเปล่าหรือว่าเป็นเครื่องแสดงวิทยฐานะจากนี้ไปคงจะได้เข้าใจเพื่อนๆ กันมากขึ้น

แถบ สีนั้นเรียกว่า “แพรแถบย่อ” ซึ่งจะมีกี่ชั้น ชั้นละกี่เหรียญก็ตามแต่ซึ่งโดยทั่วไปจะมี ชั้นละ ๓ เหรียญ **แพรแถบ** ทำด้วยผ้าแพรแถบ ไม่มีพลาสติกหุ้มติดที่หน้าอกเหนือกระเป๋ ประมาณ ๐.๕ เซนติเมตร ในตอนต้นนี้จะกล่าวถึงแพรแถบย่อเหรียญที่ระลึกก่อนเพราะถือเป็นแบบอย่างขั้นต้นที่สามารถประดับได้เหรียญที่ระลึกประดับแพรแถบนั้นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงโปรดเกล้าฯ ให้กรมธนารักษ์จัดสร้างขึ้นเพื่อเป็นที่ระลึกเนื่องในวโรกาสต่างๆ จะใช้ประดับชุดปกติขาวในงานพิธีการหรือชุดปฏิบัติงาน (ชุดสีกากี)

ชื่อเหรียญ	ปี พ.ศ. ที่ทรงโปรดเกล้าฯ	แพรแถบย่อ
พระราชพิธีบรมราชาภิเษก รัชกาลที่ 9	2493	
งานฉลอง 25 พุทธศตวรรษ	2500	
ที่ระลึกในการเสด็จพระราชดำเนินเยือนสหรัฐอเมริกาและยุโรป	2503	
พระราชพิธีรัชมังคลาภิเษก ครองสิริราชสมบัติครบ 25 ปี	2514	
สถาปนาสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ	2515	
สถาปนาสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ	2520	
สมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ 200 ปี	2525	
สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ฯ 50 พรรษา	2525	
สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี 84 พรรษา	2527	
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ 60 พรรษา	2530	
พระราชพิธีรัชมังคลาภิเษก	2531	
สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ฯ 60 พรรษา	2535	
พระราชพิธีกาญจนาภิเษก ครองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี	2539	
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ 72 พรรษา	2542	
สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ฯ 72 พรรษา	2547	
พระราชพิธีฉลองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี	2549	
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ 84 พรรษา	2554	
สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ ครบ 5 รอบ	2555	

ตัวอย่างแถบแพรเครื่องราชอิสริยาภรณ์

หมายเหตุ : สำหรับแถบแพรสีสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม

ชั้นตราที่ได้รับ	ประเภทเครื่องราชอิสริยาภรณ์	
	เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย	เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือก
(ชั้นสายสะพาย) ชั้นสูงสุด	<u>มหาวชิรมงกุฎ (ม.ว.ม.)</u> (สาย 3) (ประดับ ม.ว.ม. คู่กับ ป.ช.)	<u>มหาปรมาภรณ์ช้างเผือก (ม.ป.ช.)</u> (สาย 4) (ประดับ ม.ป.ช. คู่กับ ม.ว.ม.)
(ชั้นสายสะพาย) ชั้นที่ 1	<u>ประดมาภรณ์มงกุฎไทย (ป.ม.)</u> (สาย 1) (ประดับ ป.ม. คู่กับ ท.ช.)	<u>ประดมาภรณ์ช้างเผือก (ป.ช.)</u> (สาย 2) (ประดับ ป.ช. คู่กับ ป.ม.)
 ชั้นที่ 2	<u>ทวีติยาภรณ์มงกุฎไทย (ท.ม.)</u> (ประดับ ท.ม. คู่กับ ต.ช.)	<u>ทวีติยาภรณ์ช้างเผือก (ท.ช.)</u> (ประดับ ท.ช. คู่กับ ท.ม.)
 ชั้นที่ 3	<u>ตริตาภรณ์มงกุฎไทย (ต.ม.)</u> (ประดับ ต.ม. คู่กับ จ.ช.)	<u>ตริตาภรณ์ช้างเผือก (ต.ช.)</u> (ประดับ ต.ช. คู่กับ ต.ม.)
 ชั้นที่ 4	<u>จตุรตาภรณ์มงกุฎไทย (จ.ม.)</u> (ประดับ จ.ม. คู่กับ บ.ช.)	<u>จตุรตาภรณ์ช้างเผือก (จ.ช.)</u> (ประดับ จ.ช. คู่กับ จ.ม.)
 ชั้นที่ 5	<u>เบญจมาภรณ์มงกุฎไทย (บ.ม.)</u> (ประดับ บ.ม. คู่กับ แถบแพรสี)	<u>เบญจมาภรณ์ช้างเผือก (บ.ช.)</u> (ประดับ บ.ช. คู่กับ บ.ม.)

ลักษณะแถบจำลอง เครื่องราชอิสริยาภรณ์

เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือก
เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย

ลำดับที่	ชื่อเครื่องราชอิสริยาภรณ์	ลักษณะแถบจำลอง คู่	ลักษณะแถบจำลอง เดี่ยว
1	เบญจมาภรณ์มงกุฎไทย (บ.ม.)		
2	เบญจมาภรณ์ช้างเผือก (บ.ช.) เบญจมาภรณ์มงกุฎไทย (บ.ม.)		
3	จักรธำภรณ์มงกุฎไทย (จ.ม.) เบญจมาภรณ์ช้างเผือก (บ.ช.)		
4	จักรธำภรณ์ช้างเผือก (จ.ช.) จักรธำภรณ์มงกุฎไทย (จ.ม.)		
5	ตรีธำภรณ์มงกุฎไทย (ต.ม.) จักรธำภรณ์ช้างเผือก (จ.ช.)		
6	ตรีธำภรณ์ช้างเผือก (ต.ช.) ตรีธำภรณ์มงกุฎไทย (ต.ม.)		
7	ทวีธำภรณ์มงกุฎไทย (ท.ม.) ตรีธำภรณ์ช้างเผือก (ต.ช.)		
8	ทวีธำภรณ์ช้างเผือก (ท.ช.) ทวีธำภรณ์มงกุฎไทย (ท.ม.)		
9	ประธมาภรณ์มงกุฎไทย (ป.ม.) ทวีธำภรณ์ช้างเผือก (ท.ช.)		
10	ประธมาภรณ์ช้างเผือก (ป.ช.) ประธมาภรณ์มงกุฎไทย (ป.ม.)		
11	มหาวชิรมงกุฎ (ม.ว.ม.) ประธมาภรณ์ช้างเผือก (ป.ช.)		
12	มหาปรมาภรณ์ช้างเผือก (ม.ป.ช.) มหาวชิรมงกุฎ (ม.ว.ม.)		

อินทราณูเครื่องแบบปฏิบัติราชการ(สีกากี)ของข้าราชการส่วนท้องถิ่น

- เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดสีกากี) ๑ แแถบ บนขมวด

พนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประเภททั่วไป ระดับปฏิบัติงาน

- เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดสีกากี) ๒ แแถบเล็ก แถบบนขมวด

พนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประเภททั่วไป ระดับชำนาญงาน

และประเภทวิชาการ ระดับปฏิบัติการ

- เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดสีกากี) ๓ แแถบเล็ก แถบบนขมวด

พนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประเภททั่วไป ระดับอาวุโส
 ประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการ และชำนาญการพิเศษ
 ประเภทอำนวยการท้องถิ่น ระดับต้น และระดับกลาง
 ประเภทบริหารท้องถิ่น ระดับต้น และระดับกลาง
 - เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดสีกากี) ๑ แขนใหญ่ แขนบนขมวด

พนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประเภทวิชาการ ระดับ เชี่ยวชาญ
 ประเภทอำนวยการท้องถิ่น ระดับ สูง
 ประเภทบริหารงานท้องถิ่น ระดับ สูง
 - เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดสีกากี) ๑ แขนใหญ่ แขนบนขมวด เพิ่มครุฑพ่าห์

อินทราวุฒิสถาบันราชการ (สีกากี) ของลูกจ้างประจำ

ลูกจ้างประจำที่มีได้รับค่าจ้างตั้งแต่ ๔,๘๗๐ บาท แต่ไม่ถึง ๗,๓๔๐ บาท

- เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดสีกากี) ๑ แถบเล็กอย่างบางกว้าง ๕ มิลลิเมตรแถบบนขมวดกลม ไม่วัดปลาย

ลูกจ้างประจำที่มีอัตราค่าจ้างที่ได้รับค่าจ้างตั้งแต่ ๗,๓๔๐ บาท แต่ไม่ถึง ๑๖,๑๙๐ บาท

- เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดสีกากี) ๒ แถบ กว้าง ๑ เซนติเมตร อย่างอ่อนแถบบนขมวดกลม ไม่วัดปลาย

- ลูกจ้างประจำผู้ที่มิได้รับค่าจ้างตั้งแต่ ๑๖,๑๙๐ บาท ขึ้นไป
- เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดสีกากี) ๓ แถบเล็ก อย่างอ่อนแถบบนหมวดกลมไม่ตวัดปลาย

อินทราญของเครื่องแบบพิธีการ (ชุดปกติขาว)

เครื่องแบบพิธีการของพนักงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีอินทราญแข็ง กว้าง ๔ เซนติเมตร ยาวตามความยาวของบำเพ็ญสักหลาดสีดำติดทับเสื้อเหนือบ่าทั้งสองข้างจากไหล่ไป ด้านคอปลายมนติดดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็ก อินทราญมีลายดังนี้

พนักงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งประเภททั่วไป ระดับ ปฏิบัติงาน

- มีแถบสีทองกว้าง ๑ เซนติเมตร เป็นขอบและปักดุน สีทองลายช่อชัยพฤกษ์มี ๒ ดอก เรียงตามส่วนยาวของอินทราญ ไม่เกินครึ่งหนึ่งของอินทราญ

พนักงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ประเภททั่วไป ระดับชำนาญงาน

และประเภทวิชาการ ระดับปฏิบัติการ

- มีแถบทองกว้าง ๑ เซนติเมตร เป็นขอบและปักดุนสีทองลายช่อชัยพฤกษ์มีดอก ๓ ดอก เรียงตามส่วนยาวของอินทราญไม่เกิน ๓ ใน ๔ ส่วนของอินทราญ

พนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประเภททั่วไป ระดับอาวุโส
 ประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการ และชำนาญการพิเศษ
 ประเภทอำนวยการท้องถิ่น ระดับต้น และระดับกลาง
 ประเภทบริหารท้องถิ่น ระดับต้น และระดับกลาง

- มีแถบสีทองกว้าง ๕ เซนติเมตรเป็นขอบและปิดด้านสีทองลายข้อชัยพฤกษ์ยาวตลอดส่วนกลางของอินทรา

พนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประเภทวิชาการ ระดับเชี่ยวชาญ
 ประเภทอำนวยการท้องถิ่น ระดับ สูง
 ประเภทบริหารงานท้องถิ่น ระดับ สูง

- มีแถบสีทองกว้าง ๕ เซนติเมตรเป็นขอบและปิดด้านสีทองลายข้อชัยพฤกษ์ยาวตลอดส่วนกลางของอินทรา
- มีเส้นฐานขึ้นมา ๑ เส้น

อินทราสำหรับผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น

สำหรับการแต่งกายของผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นจะมีลักษณะการแต่งกายเหมือนกับข้าราชการ พนักงานส่วนท้องถิ่น เพียงแต่จะแตกต่างกันที่อินทราสำหรับรูปแบบผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกท้องถิ่นเท่านั้น ตามโมเดลต่อไปนี้

ผู้บริหารท้องถิ่น

รูปแบบปฏิบัติราชการ (สีกากี) รูปแบบพิธีการ (ปกติขาว)

ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น
เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (สีกากี) เครื่องแบบพิธีการ (ปกติขาว)

- รองนายก
- เลขานุการนายก
- ที่ปรึกษานายก

สมาชิกสภาท้องถิ่น
เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (สีกากี) เครื่องแบบพิธีการ (ปกติขาว)

- เทศบาล
- อบต.
- เมืองพัทยา

ผู้ช่วยประธานสภาท้องถิ่น
เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (สีกากี) เครื่องแบบพิธีการ (ปกติขาว)

- เลขานุการประธานสภาเมืองพัทยา
- ผู้ช่วยเลขานุการประธานสภาเมืองพัทยา

เครื่องหมายแสดงประเภทสำหรับผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น
(สำหรับติดชุดเครื่องแบบปฏิบัติราชการ (สีกากี) เหนือกระเป๋าเสื้อด้านขวา)

องค์การบริหารส่วนจังหวัด

องค์การบริหารส่วนตำบล

เทศบาล